Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

№ 14. Warszawa, dnia 10 maja 1927 r. Rok IX.

# DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA SKARBU.

Cena numeru pojedyńczego 75 groszy, z przesyłką zwyczajną gr. 80, poleconą 1 zł. 10 groszy. Prenumerata kwartalna 5 zł.; z dodatkiem „Zbiór orzeczeń taryfowych D-tu Ceł Min. Skarbu" — 7 zł. Cena dodatku oddzielnie — 1 zł. bez przesyłki. Cena ogłoszeń za tekstem od wiersza 1 m/m szpalty redakcyjnej 30 gr., tabelaryczne i cyfrowe 60 gr. Materjał redakcyjny oraz ogłoszenia, które na mocy przepisów obowiązujących podlegają opublikowaniu w „Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu", należy kierować do Administracji, Rymarska 3, Tel. redakcji 148-03, tel. Administracji Min. Sk. wewn. 20.

Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 30305.

TREŚĆ:

**Organizacja władz:** 164. Rozporz. Prezydenta z dn. 13.IV. 1927 r. o wprowadzeniu nazwy „Minister Rolnictwa" i „Ministerstwo Rolnictwa".

**Podatki bezpośrednie:** 165. Art. 28 i 34 rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13.IV. 1927 r. o komunalnych kas. oszczędności.

**Opłaty stemplowe:** 166. Art. 28 i 34 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13.IV. 1927 r. o komunalnych kas. oszczędności. 167. Wykładnia ustawy o opłatach stemplowych.

**Monopol Tytoniowy** 168. Rozporz. Min. Skarbu z dn. 21.IV. 1927 r. w sprawie dodat. cennika detal. sprzedaży specjalnych wyrobów tytoniowych.

**Przepisy celne:** 169. Rozporz. Prezydenta Rzeczyp. z dn. 12.IV. 1927 r. o zatwierdzeniu podpis. w Genewie dn. 20.IX. 1926 r. umowy, zawartej pomiędzy Polską a W. M. Gdańskiem w sprawie ustalenia rozdzielnika dochodów celnych na czas od dn. 1.IX. 1926 do dn. 31.VIII. 1928 r. 170. Rozporz. Min. Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Dóbr Państw. z dn. 31.III. 1927 r. o ulgach celnych. 171. Rozporządz. Min. Skarbu, Przemysłu, Handlu oraz Roln. i Dóbr Państw. z dn. 31..II. 1927 r. o uchyleniu mocy obowiąz. rozporz. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie karbidu, azotniaku oraz azotanu amonu. 172. Okólnik Nr. DC. 127/II 27 r. w sprawie odprawy ręcznych pakunków w tranzytowym ruchu podróżnych.

**Pożyczki państwowe:** 173. Rozporządzenie Min. Skarbu z dn. 31.III. 1927 r. w sprawie przedłużeń terminu wnoszenia podań o wyższe przerachowanie zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu pożyczek państw. z lat 1918—1920. 174. Rozporządzenie Min. Skarbu z dn. 9.IV. 1927 r. w sprawie wypuszczenia serji XV biletów Skarbowych.

**Sprawy spółdzielcze:** 175. Komunikat Rady Spółdzielczej.

**Przepisy o instytucjach bankowych:** 176. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13.IV. 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności.

## Organizacja władz.

### 164.

**Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej**

z dnia 13 kwietnia 1927 r.

**o wprowadzeniu nazwy „Minister Rolnictwa" i „Ministerstwo Rolnictwa".**

Na zasadzie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. Nazwa „Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych" zmienia się na nazwę „Minister Rolnictwa" a nazwa „Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych" na nazwę „Ministerstwo Rolnictwa".

Art. 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:
(—) *I. Mościcki.*
Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:
(—) *J. Piłsudski.*
Minister:
(—) *K. Bartel.*
Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*
Minister Spraw Zagranicznych:
(—) *August Zaleski.*
Minister Skarbu:
(—) *G. Czechowicz.*
Minister Sprawiedliwości:
(—) *A. Meysztowicz.*
Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
(—) Dr. *Dobrucki.*
Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
(—) *K. Niezabytowski.*
Minister Przemysłu i Handlu:
(—) *E. Kwiatkowski.*
Minister Komunikacji:
(—) *Romocki.*
Minister Robót Publicznych:
(—) *Moraczewski.*
Minister Pracy i Opieki Społecznej:
(—) Dr. *Jurkiewicz.*
Minister Reform Rolnych:
(—) *Witold Staniewicz.*
Minister Poczt i Telegrafów:
(—) *Bogusław Miedziński.*

(Dz. U. R. P. z dnia 25 kwietnia 1927 r. Nr. 38. poz. 337).

---

# Podatki bezpośrednie.

## 165.

**Patrz art. 28, 34 rozporz. Prezydenta z dnia 13.IV 1927 o komunalnych kasach oszczędności poz. 176.**

---

# Opłaty stemplowe.

## 166.

**Patrz art. 28 i 34 rozporz. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13.IV.1927 r. o komunalnych kasach oszczędności poz. 176.**

---

## 167.

**Wykładnia ustawy o opłatach stemplowych ustalona przez Ministerstwo Skarbu.**

Skróty: u. o. s. — ustawa o opłatach stemplowych z dn 1 lipca 1926 r. (DURP. Nr. 98. poz. 570).
r. w. s. — rozporządzenie wykonawcze z dnia 20 listopada 1926 r. (DURP. Nr. 123. poz. 713).

**50.** (*art. 25*). Izby Skarbowe mogą zezwalać, aby opłaty stemplowe *od rachunków* i innych pism, stwierdzających wykonanie umowy o sprzedaż rzeczy ruchomych, lub wykonanie umowy o świadczenie usług, jak również opłaty od *pokwitowań* (art. 72 oraz ustęp drugi art. 90 i art. 136 u. o. s.) były uiszczane *gotówką* (ustęp trzeci art. 25) przez *odbiorcę* pism wyżej wymienionych — nawet w wypadku wystawienia tych pism *w Polsce.*

Zezwolenie takie nie zmienia jednak wcale sytuacji prawnej w kwestji, kto jest obowiązany do uiszczenia opłaty (art. 74, ustęp pierwszy oraz art. 138, ustęp pierwszy) oraz co do skutków nieuiszczenia (art. 32, punkt 3; art. 42). Jeżeli więc opłata nie została uiszczona ani przez wystawcę pisma ani przez odbiorcę (któremu izba skarbowa udzieliła zezwolenia wyżej określonego), to opłata wraz z podwyżką ma być wymierzona wystawcy — (L. DPO 2055/VII/27).

**51.** (*art. 117*). Od pisma, którem kilka osób udziela solidarnie poręczenia co do tego samego zobowiązania, należy w myśl ustępu pierwszego artykułu 2 u. o. s., uiścić opłatę w wysokości 3 zł., przewidzianą w art. 117 u. o. s., tyle razy, ilu jest poręczycieli. (L. DPO. 3939/VII/27).

**52.** (*Art. 142, punkt 3*). Podania wnoszone przez osoby podlegające powszechnemu obowiązkowi służby wojskowej o zezwolenie na zawarcie małżeństwa przed odbyciem służby w wojsku stałem lub uznaniem ich za niezdolnych do tej służby (art. 83 ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku służby wojskowej (Dz. U. R. P. Nr. 61, poz. 609), oraz § 549 rozporządzenia z dn. 21 marca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 252) podlegają opłacie stemplowej w wysokości 3 zł. oraz po 50 gr. od każdego załącznika, przewidzianej w art. 145 u. o. s. Punkt 3 artykułu 142 nie ma zastosowania, gdyż podania, o których mowa, nie tyczą się ani obowiązku służby wojskowej ani sposobu jej odbywania (L. DPO. 2557/VII/27).

---

# Monopol tytoniowy.

## 168.

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU**

z dnia 21 kwietnia 1927 r.

**w sprawie dodatkowego cennika detalcznej sprzedaży specjalnych wyrobów tytoniowych.**

Na podstawie art. 17 ust. 5 ustawy z dnia 1-go czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 409) zarządzam co następuje:

§ 1. Ustanawia się następujący cennik dodatkowy detalicznej sprzedaży specjalnych wyrobów tytoniowych „Tytonie fajkowe":

„Fajkowy specjalny" po 50 zł. za 1 kg.

Powyższy wyrób będzie sprzedawany w miarę posiadanych zapasów.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:

(—) *G. Czechowicz.*

(Dz. U. R. P. z dnia 30 kwietnia 1927 r. Nr. 40, poz. 360).

# Przepisy celne.

## 169.

## ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 12 kwietnia 1927 r.

**o zatwierdzeniu podpisanej w Genewie dnia 20 września 1926 r. umowy, zawartej pomiędzy Polską a Wolnem Miastem Gdańskiem w sprawie ustalenia rozdzielnika dochodów celnych na czas od dnia 1 września 1926 r. do dn. 31 sierpnia 1928 r.**

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. Zatwierdza się umowę, zawartą pomiędzy Polską a Wolnem Miastem Gdańskiem w sprawie ustalenia rozdzielnika dochodów celnych na czas od dnia 1 września 1926 r. do dnia 31 sierpnia 1928 r., podpisaną w Genewie dnia 20 września 1926 r.

Art. 2. Wykonanie niniejszego rozpoarządzenia poleca się Ministrowi Skarbu w porozumieniu z innymi właściwymi ministrami.

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:
(—) *I. Mościcki.*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:
(—) ***J. Piłsudski.***

Minister:
(—) *K. Bartel.*

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

Minister Spraw Zagranicznych:
(—) ***August Zaleski.***

Minister Skarbu:
(—) *G. Czechowicz.*

Minister Sprawiedliwości:
(—) *A. Meysztowicz.*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
(—) Dr. ***Dobrucki.***

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
(—) ***K. Niezabytowski.***

Minister Przemysłu i Handlu:
(—) *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji:
(—) *Romocki.*

Minister Robót Publicznych:
(—) *Moraczewski.*

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
(—) Dr. *Jurkiewicz.*

Minister Reform Rolnych:
(—) *Witold Staniewicz.*

Minister Poczt i Telegrafów:
(—) *Bogusław Miedziński.*

(Dz. U. R. P. z dnia 25 kwietnia 1927 r. Nr. 38, poz. 336).

## 170.

### ROZPORZĄDZENIE

**Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych**

z dnia 31 marca 1927 r.

**o ulgach celnych.**

Na podstawie art. 7 punkt b) ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. w przedmiocie uregulowania stosunków celnych (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 777) zarządza się co następuje:

§ 1. Przy przywozie elektrod z węgla, niewyrabianych w kraju, do wyrobu karbidu, azotniaku i żelazo-krzemu (ferrosilicium) może być zastosowane na podstawie pozwoleń Ministerstwa Skarbu cło ulgowe, wynoszące 10% cła normalnego.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązywać będzie do dnia 30 września 1927 r.

Minister Skarbu:
(—) *G. Czechowicz.*
Minister Przemysłu i Handlu:
(—) *E. Kwiatkowski.*
Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
(—) *K. Niezabytowski.*

(Dz. U. R. P. z dnia 21 kwietnia 1927 r. Nr. 37, poz. 331).

## 171.

### ROZPORZĄDZENIE

**Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych**

z dnia 31 marca 1927 r.

**o uchyleniu mocy obowiązującej rozporządzenia w sprawie zwrotu ceł przy wywozie karbidu, azotniaku oraz azotanu amonu.**

Na podstawie art. 7 punkt d) ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. w przedmiocie uregulowania stosunków celnych (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 777) zarządza się co następuje:

§ 1. Uchyla się moc obowiązującą rozporządzenia z dnia 24 września 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 101, poz. 585) w sprawie zwrotu ceł przy wywozie karbidu, azotniaku oraz azotanu amonu.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:
(—) *G. Czechowicz.*
Minister Przemysłu i Handlu:
(—) *E. Kwiatkowski.*
Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
(—) *K. Niezabytowski.*

(Dz. U. R. P. z dnia 21 kwietnia 1927 r. Nr. 37, poz. 332).

## 172.

### OKÓLNIK Nr. DC/127/II/27

**w sprawie odprawy ręcznych pakunków w tranzytowym ruchu podróżnych.**

Do wszystkich Dyrekcyj Ceł oraz Kolejowych i Morskich Urzędów Celnych.

Zachodzą często wypadki, że podróżni, przejeżdżający tranzytem przez obszar celny Rzeczypospolitej Polskiej, przewożą w ręcznych pakunkach drobne przedmioty, które w razie pozostawienia ich na obszarze celnym Rzplitej Polskiej, podlegałyby opłacie celnej. Biorąc pod uwagę, że ręczne pakunki ze względów trudności technicznych nie mogą być przekazywane pod zamknięciem celnem z wejściowego granicznego urzędu celnego do urzędu wyjściowego i mając na widoku potrzebę ułatwienia podróżnym przewozu tranzytem wymienionych na wstępie przedmiotów, zarządza się, co następuje:

1) Przedmioty drobne, podlegające w przywozie opłacie celnej a przewożone przez podróżujących kolejami i okrętami w ręcznych pakunkach przy przejeździe przez obszar celny R. P. tranzytem, należy odprawiać warunkowo na zasadzie zgłoszenia ustnego na kwitach blokowych za pobraniem w gotówce zabezpieczenia celnego.

Wyklucza się od tranzytowego przewozu w ręcznych pakunkach towary zabronione i ograniczone w przywozie w myśl § 5 i § 6-a „przywóz" rozporządzenia o postępowaniu celnem.

Z towarów podlegających opłatom monopolowym i akcyzowym wolno przewozić tranzytem w ręcznych pakunkach na zasadzie odprawy warunkowej tytoń, spirytualja i cukier w ilościach wskazanych w § 6a- „przywóz" pkt. 1, ustęp drugi rozporządzenia o postępowaniu celnem, niezależnie od tych ilości wyrobów tytoniowych i spirytualji, które podróżni mają prawo przewozić do własnego użytku bez cła.

2) W wyniku rewizji, niezależnie od nazwy taryfowej towaru, należy umieścić szczegółowe opisanie przedmiotu.

Pozatem należy w wyniku rewizji umieścić następujący dopisek bądź odręcznie, bądź też za pomocą wyciśnięcia w sposób wyraźny pieczęci:

Tranzyt. Odprawa warunkowa. Termin wywozu za zwrotem należności celnych do dnia . . . włącznie.

3) Termin wywozu wymienionych w pkt. 1 przedmiotów ustala się na jeden miesiąc od daty przywozowej odprawy.

4) Kwity celne powinny być wypisywane w sposób zupełnie czytelny, aby uniknąć omyłki przy ustalaniu tożsamości towaru przy wywozie zagranicę i zwrocie należności celnych.

5) Urząd celny wyjściowy (kolejowy lub morski), któremu podróżny zgłosi w ustalonym terminie do występu warunkowo odprawiony w tranzycie towar wraz z odnośnym kwitem celnym, powinien po stwierdzeniu tożsamości towaru, zwrócić niezwłocznie podróżnemu w całości uiszczoną przy wjeździe kwotę bez potrącania opłat manipulacyjnych.

Wymieniony urząd powinien skrupulatnie zbadać zarówno kwit celny jak również i tożsamość

zgłoszonego towaru przed wydaniem podróżnemu pieniędzy.

6) Dyrekcje Ceł zarządzą, aby graniczne urzędy celne, znajdujące się na szlakach tranzytowych, stale posiadały odpowiednią kwotę w gotówce celem uskuteczniania wypłat z tytułu oznaczonego w pkt. 5.

7) Przy zarachowywaniu kwot, przyjmowanych jako zabezpieczenie cła w ruchu tranzytowym przy odprawach warunkowych oraz przy zwrotach tychże zabezpieczeń należy w tych wypadkach, gdy zarówno urząd wejściowy, jak i wyjściowy, znajdują się na obszarze Rzplitej Polskiej, postępować stosownie do §§ 21, 54 i 55 instrukcji rachunkowo-kasowej dla władz i urzędów celnych (Dz. Urzęd. Min. Sk. Nr. 24 z r. 1922 i Nr. 12 z 1927 r. poz. 152).

8) W tych wypadkach, gdy urząd wejściowy znajduje się na obszarze W. M. Gdańska, a urząd wyjściowy na obszarze Rzplitej Polskiej, to ten ostatni urząd uskutecznia zwrot zabezpieczenia, pobranego przez urząd gdański w sposób wskazany w pkt. 7 niniejszego rozporządzenia. O dokonanym zwrocie właściwy urząd bezzwłocznie zawiadamia przełożoną swą Dyrekcję Ceł, która ze swej strony zawiadamia o tem Dyrekcję Ceł w Gdańsku, ta zaś powinna przekazać w walucie polskiej zwróconą kwotę w wysokości wykazanej w kwicie celnym, za pośrednictwem Kasy Rządowej w Gdańsku, do Centralnej Kasy Państwowej, jako nadwyżkę kasową tego urzędu, który zwrotu dokonał.

Zwróconą w powyższy sposób przez Dyrekcję Ceł w Gdańsku kwotę urząd celny po otrzymaniu zawiadomienia od Centralnej Kasy Państwowej (§ 37 instrukcji) księguje w rejestrze opłat celnych w rejestrze przychodowym sum obrotowych na oddzielnem koncie, zatytułowanem „zwroty zabezpieczania cła przy odprawach warunkowych, dokonanych przez urzędy celne W. M. Gdańska", oraz w rejestrze rozchodowym sum obrotowych, jako „nadwyżkę kasową" (§ 39 instrukcji).

9) W tych wypadkach, gdy urzędem wejściowym jest jeden z urzędów, znajdujących się na obszarze Rzplitej Polskiej, a wyjściowym — jeden z urzędów gdańskich, urząd gdański powinien dokonać zwrotu przez wypłacenie stronie wykazanej na kwicie celnym kwoty w złotych, względnie w równowartości tejże w guldenach gdańskich, poczem po dokonanym zwrocie winien zawiadomić Inspektorat Ceł w Gdańsku, ten zaś zawiadamia o tem ten urząd celny, który pobrał zabezpieczenie. Urząd ten winien przyjęte przez siebie w swoim czasie, a zwrócone przez urząd gdański zabezpieczenie w złotych zapisać na rozchód i zapisaną w ten sposób kwotę przekazać Dyrekcji Ceł w Gdańsku za pośrednictwem Banku Polskiego, względnie Oddziału tegoż Banku. Niezależnie od tego w rejestrze odpraw warunkowych winna być uskuteczniona adnotacja o tem, że towar został przez gdański urząd celny wypuszczony z powrotem zagranicę.

Warszawa, dnia 26 kwietnia 1927 r.

(—) *Dr. W. Rasiński.*

Dyrektor Departamentu Ceł:

# Pożyczki państwowe.

## 173.

### ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 31 marca 1927 r.

**w sprawie przedłużenia terminu wnoszenia podań o wyższe przerachowanie zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu pożyczek państwowych z lat 1918 — 1920.**

Na mocy art. 9 i 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 września 1926 r. w sprawie uzupełnienia postanowień o przerachowaniu i konwersji zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu pożyczek państwowych z lat 1918 — 1920 (Dz. U. R. P. Nr. 96, poz. 560) zarządzam co następuje:

§ 1. Termin wnoszenia podań o wyższe przerachowanie zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu pożyczek państwowych przez osoby wyszczególnione w § 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 30 listopada 1926 r. o sposobie przerachowania i konwersji pożyczek państwowych z lat 1918 — 1920 podpadających pod postanowienia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 września 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 96, poz. 560) przedłuża się do dnia 1 lipca 1927 r.

Do podań wyszczególnionych na wstępie niniejszego artykułu winny być dołączone dowody podane w tymże rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 30 listopada 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 122, poz. 707).

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:
(—) *G. Czechowicz.*

(Dz. U. R. P. z dnia 27 kwietnia 1927 r. Nr. 39, poz. 349).

## 174.

### ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 9 kwietnia 1927 r.

**w sprawie wypuszczenia Serji XV biletów skarbowych.**

Na podstawie art. 1, 6 i 7 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o wypuszczeniu biletów skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 507), w brzmieniu art. 3 ustawy z dn. 28 listopada 1925 r. o upoważnieniu Rządu do zaciągnięcia pożyczek państwowych oraz o biletach skarbowych, bilonie i pomocy dla instytucyj kredytowych (Dz. U. R. P. Nr. 119, poz. 859) zarządzam co następuje:

§ 1. Z dniem 15 kwietnia 1927 r. wypuszcza się Serję XV biletów skarbowych w odcinkach po

1.000 i 10.000 złotych z terminem płatności w dniu 15 lipca 1927 r. na ogólną sumę złotych 25.000.000.

§ 2. Serja XV biletów skarbowych jest oprocentowaną w stosunku 6 od sta rocznie.

§ 3. Sprzedaż Serji XV biletów skarbowych odbywać się będzie w Oddziałach Banku Gospodarstwa Krajowego oraz innych instytucjach państwowych i prywatnych, upoważnionych do tego przez Ministra Skarbu.

§ 4. Serja XV biletów skarbowych będzie wykupywana od dnia 15 lipca 1927 r. do dnia 15 stycznia 1928 r. przez Centralną Kasę Państwową, Oddziały Banku Gospodarstwa Krajowego oraz inne instytucje upoważnione przez Ministra Skarbu; poczynając zaś od dnia 16 stycznia 1928 r. do dnia 15 lipca 1937 r. jedynie przez Centralną Kasę Państwową.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:

(—) *G. Czechowicz.*

(Dz. U. R. P. z dnia 15 kwietnia 1927 r. Nr. 36, poz. 322).

---

# Sprawy Spółdzielcze.

## 175.

SPRAWY SPÓŁDZIELCZE

*X posiedzenie Rady Spółdzielczej.*

W dniu 23 lutego 1927 r. w sali konferencyjnej Ministerstwa Skarbu odbyło się X z kolei posiedzenie państwowej Rady Spółdzielczej, na którem wysłuchano sprawozdania Przewodniczącego Rady, załatwiono bieżące sprawy rewizyjne oraz powzięto szereg uchwał i opinij w sprawach natury ogólnej.

Przyznano prawo rewizji Związkowi polsko-śląskich spółdzielni Raiffeisena w Katowicach oraz warunkowo Związkowi Spółdzielni Rolniczych w Toruniu, któremu prawo to przysługiwać będzie od dnia zalegalizowania statutu Związku.

2. Z powodu przejścia w stan likwidacji pozbawiono prawa rewizji: 1) Związek Rewizyjny Spółdzielni Robotniczych w Polsce z siedzibą w Warszawie, 2) Związek Rewizyjny Spółdzielni Pracowników Państwowych, Komunalnych i Społecznych w Warszawie, 3) Spółdzielczy Związek Kredytowy Ewangelickich spółdzielni w Warszawie, 4) Związek Spółdzielni Budowlanych w Warszawie.

3. Zaciągnięto na listę rewidentów z ramienia Rady Spółdzielczej pp.: Jana Borucha, Tadeusza Nowaka z Krakowa, Antoniego Okpysza ze Lwowa i Wincentego Kołodzieja z Inowrocławia.

4. Ważniejsze uchwały:

a) Rada postanowiła zwrócić się do P. Ministra Skarbu z prośbą o zniesienie w stosunku do spółdzielni, należących do związków rewizyjnych, nałożonego sądom obowiązku podawania ogłoszeń rejestrowych do czasopism za pośrednictwem Polskiej Agencji Telegraficznej.

b) Wobec coraz liczniej napływających skarg na rzekomo niesprawiedliwe przerachowanie wkładów oszczędnościowych w spółdzielniach Rada uznała za pożądane opublikowanie przez P. Ministra Skarbu odpowiedniego komunikatu, wyjaśniającego istotne przyczyny dewaluacji marki polskiej, która wkłady oszczędnościowe częściowo lub całkowicie zniweczyła.

c) Rada postanowiła prosić P. Ministra o podwyższenie maksymalnej normy pożyczek, udzielanych przez spółdzielnie uznane za instytucje drobnego kredytu, do wysokości 1.200 zł., dla osób fizycznych i 8.000 zł. dla osób prawnych.

5. Pozatem Rada wypowiedziała się za koniecznością uregulowania godzin handlu w spółdzielniach wiejskich z uwzględnieniem warunków pracy ludności rolnej, za powiększeniem liczby przedstawicieli organizacyj spółdzielczych w Centralnej Komisji Przywozu oraz przeciwko przymusowemu należeniu spółdzielni do korporacyj kupieckich.

Wyrażono również życzenie, aby wszelkie organizowane przez poszczególne Ministerstwa konferencje w sprawach spółdzielczych mogły się odbywać przy spółudziale delegata Rady Spółdzielczej oraz przedstawicieli zainteresowanych gałęzi spółdzielczości.

Przewodniczący Rady Spółdzielczej:

(—) *J. Kwieciński*

---

# Przepisy o instytucjach bankowych.

## 176.

**ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ**

z dnia 13 kwietnia 1927 r.

**o komunalnych kasach oszczędności.**

Na podstawie art. 44 ustęp 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu

Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

## I. Organizacja komunalnych kas oszczędności.

Art. 1. Zorganizowane na zasadach niniejszego rozporządzenia komunalne kasy oszczędności są zakładami komunalnemi o własnej osobowości prawnej.

Zadaniem komunalnych kas oszczędności jest ułatwiać gromadzenie oszczędności i ich oprocentowanie oraz uprzystępniać ludności tani kredyt.

Art. 2. Nazwy „komunalna kasa oszczędności" mogą używać wyłącznie kasy, zorganizowane na zasadach niniejszego rozporządzenia.

Art. 3. Komunalne kasy oszczędności mogą być zorganizowane na zasadach niniejszego rozporządzenia przez związki komunalne miejskie, powiatowe i wojewódzkie.

Związek komunalny może zorganizować komunalną kasę oszczędności samodzielnie, albo też dwa lub więcej związków mogą wspólnie zorganizować jedną komunalną kasę oszczędności.

Szczegółowe przepisy o wspólnem organizowaniu komunalnych kas oszczędności poda rozporządzenie wykonawcze.

Art. 4. Związek, organizujący komunalną kasę oszczędności, jest względem niej związkiem poręczającym i jako taki odpowiada za zobowiązania kasy z tytułu wszelkich wkładów oszczędnościowych.

Związki komunalne, organizujące wspólnie komunalną kasę oszczędności, ponoszą wobec osób trzecich solidarną odpowiedzialność za zobowiązania kasy z tytułu wszelkich wkładów oszędnościowych.

W uchwałach jednak o organizowaniu kasy (art. 8) jako też w statucie wspólnie zorganizowanej komunalnej kasy oszczędności powinien być określony stosunek, w jakim poszczególne związki mają uczestniczyć w ewentualnych stratach z tytułu pomienionej odpowiedzialności solidarnej.

Art. 5. Dla spełniania swych zadań (art. 1) komunalne kasy oszczędności posiadają własne organy: są niemi rada kasy, jako organ posiadający prawo stanowienia w sprawach kasy i zarząd kasy, jako organ wykonawczy.

Członków rady kasy wybiera stanowiący organ związku poręczającego i przytem co najmniej w połowie z pośród swego grona. Jednego z tych ostatnich członków wybiera rada kasy większością głosów na przewodniczącego.

Członków zarządu kasy powołuje rada kasy. Równocześnie nie można być członkiem rady i zarządu kasy.

Stałe wynagrodzenie za pracę w kasie mogą pobierać tylko jej funkcjonarjusze oraz członkowie zarządu stale w kasie zatrudnieni.

Art. 6. Do sprawowania kontroli nad komunalną kasą oszczędności powołany jest jej związek poręczający.

Rada kasy składa corocznie temu związkowi sprawozdanie z działalności kasy i zamknięcia jej rachunków w terminie, oznaczonym w statucie kasy.

Stanowiący organ związku poręczającego wybiera specjalną komisję rewizyjną. Obowiązkiem takiej komisji jest zbadanie rocznego sprawozdania i zamknięcia rachunków kasy, a nadto sprawdzanie stanu kasy przynajmniej raz na kwartał i składanie o tem sprawozdania stanowiącemu organowi związku poręczającego.

W skład komisji rewizyjnej nie mogą wchodzić członkowie rady ani zarządy kasy.

Art. 7. Komunalna kasa oszczędności może na podstawie uchwały stanowiącego organu związku poręczającego otwierać na terytorjum tegoż związku odziały i zbiornice, jak również organizować zakłady zastawnicze (lombardy). Otwieranie oddziałów wymaga zgody władzy nadzorczej.

Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu wyda szczegółowe przepisy o organizowaniu zakładów zastawniczych (lombardów) i o zakresie ich działania.

Art. 8. Dla zorganizowania komunalnej kasy oszczędności powinny stanowiące organy związku komunalnego, organizującego taką kasę samodzielnie, lub związków, organizujących kasę wspólnie, uchwalić:

1) zorganizowanie kasy;

2) przyznanie kapitału zakładowego kasie co najmniej w wysokości pięciu tysięcy złotych;

3) przyjęcie odpowiedzialności za zobowiązania kasy co najmniej w zakresie, przewidzianym w art. 4;

4) projekt statutu kasy.

Art. 9. Statut komunalnej kasy oszczędności powinien odpowiadać obowiązującym przepisom, a w szczególności przepisom niniejszego rozporządzenia i rozporządzeń na jego zasadzie wydanych.

Statut komunalnej kasy oszczędności powinien zawierać między innemi pstanowienia:

1) o nazwie, siedzibie oraz terytorjalnym zakresie działania kasy;

2) o składzie, sposobie wyboru i odwołania tudzież kompetencji organów (art. 5) oraz o sposobie stanowienia przez nie uchwał;

3) o wewnętrznej organizacji kasy;

4) o zastępstwie kasy nazewnątrz;

5) o przyjmowaniu i wypowiadaniu wkładek oszczędnościowych;

6) o sposobach lokowania funduszów;

7) o rodzajach operacyj, do których dokonywania kasa będzie uprawniona;

8) o kapitale zakładowym, funduszu zasobowym oraz innych funduszach rezerwowych, jako też funduszach o specjalnem przeznaczeniu (art. 14);

9) o sposobie dokywania przez kasę ogłoszeń (art. 21);

10) o obowiązku wydania przez władze kasy przepisów służbowych i uposażeniowych dla pracowników kasy;

11) o głównych zasadach prowadzenia kasowości i rachunkowości.

Celem zapewnienia jednolitej organizacji komunalnych kas oszczędności Minister Spraw Wew-

nętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu wyda statut normalny.

Art. 10. Wspomniane w art. 8 uchwały i projekt statutu, jak również wszelkie ich zmiany i uzupełnienia podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej. Władza nadzorcza może odmówić zatwierdzenia uchwał i statutów jeśli uzna:

1) że stan finansowy związku organizującego Kasę nie daje podstawy niezbędnej dla dostatecznego zabezpieczenia interesów wkładców albo nie zapewnia funduszu wystarczającego na koszty zorganizowania i uruchomienia kasy.

2) że istnienie w siedzibie organizowanej kasy społecznych organizacyj kredytowo-oszczędnościowych i stopień ich rozwoju czynią zbędnem tworzenie komunalnej kasy oszczędności.

Art. 11. Z chwilą zatwierdzenia statutu powstaje osobowość prawna komunalnej kasy oszczędności (art. 1 i 2) i kasa wstępuje w prawa i obowiązki, wynikające z rozporządzeń, wspomnianych w ustępie pierwszym art. 9.

## II. Majątek i fundusze komunalnych kas oszczędności.

Art. 12. Majątek komunalnej kasy oszczędności, jako prawnie odzielony od majątku związku poręczającego, powinien być osobno administrowany.

Fundusze, należące do majątku komunalnej kasy oszczędności lub jej powierzone, nie mogą być łączone z funduszami związku poręczającego; rachunkowość komunalnej kasy oszczędności powinna być odrębna.

Art. 13. Komunalna kasa oszczędności jest obowiązana posiadać względnie zebrać fundusz zasobowy, przeznaczony przedewszystkiem na pokrycie ewentualnych strat kasy.

Fundusz zasobowy tworzy się z corocznych zysków kasy; mogą też być przeznaczone na fundusz zasobowy bezzwrotne dotacje związku poręczającego, zapisy i t. p.

Fundusz zasobowy gromadzić należy do czasu, póki wraz z narosłemi procentami nie osiągnie wysokości co najmniej 10% wkładów oszczędnościowych. W tej wysokości powinien fundusz ten nadal być utrzymywany.

Gdy fundusz zasobowy wynosić będzie więcej, niż 5% wkładów oszczędnościowych, to połowa zysków kasy może być użyta na cele użyteczności publicznej. Jeżeli fundusz wynosi 10% wkładów, to zyski kasy mogą być w całości użyte na cele użyteczności publicznej.

Rozporządzenie wykonawcze poda bliższe wskazówki, któremi kierować się mają związki poręczające przy określaniu w projektach statutów (art. 8) wysokości funduszu zasobowego oraz sposobów jego gromadzenia i lokowania.

Art. 14. Komunalna kasa oszczędności, o ile uczyni zadość obowiązkom, wynikającym z ust. 1, 2 i 3 art. 13, może tworzyć również inne fundusze, przeznaczone na zapezpieczenie pewnych poszczególnych swych operacyj, jako też na własne cele inwestycyjne.

Uprawnienia kasy pod tym względem powinny być przewidziane w jej statucie.

Art. 15. O użyciu zysków komunalnej kasy oszczędności na cele użyteczności publicznej decyduje — na wniosek rady kasy — organ stanowiący związku poręczającego.

## III. Operacje komunalnych kas oszczędności.

Art. 16. Operacje bierne i czynne, jako też inne operacje komunalnych kas oszczędności muszą być dokonywane zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia i rozporządzeń na jego zasadzie wydanych.

### A. Operacje bierne.

Art. 17. Komunalna kasa oszczędności przyjmuje wkłady oszczędnościowe na książeczki oszczędnościowe, które mogą być wystawione na okaziciela lub na imiennie oznaczoną osobę.

Książeczka oszczędnościowa może opiewać tylko na gotówkę i stanowi dowód posiadania w kasie wierzytelności w wysokości każdoczesnego jej salda.

Art. 18. Do umownego przeniesienia wierzytelności, wynikającej z książecki oszczędnościowej nawet na imiennie oznaczoną osobę wystawionej, wystarcza wręczenie tej książecki nabywcy wierzytelności.

Komunalna kasa oszczędności nie ma obowiązku badania legalności posiadania książecki oszczędnościowej, przedstawionej do wypłaty. Wyjątki zachodzą w przypadku, przewidzianym w art. 19 niniejszego rozporządzenia, oraz w przypadku przedstawienia do wypłaty książecki, której utrata została zgłoszona w komunalnej kasie oszczędności.

Całkowita lub częściowa wypłata przez komunalną kasę oszczędności wierzytelności, wynikającej z książecki oszczędnościowej, może nastąpić tylko za jej przedstawieniem.

Art. 19. Jeżeli wypłatę wierzytelności, wynikającej z książecki oszczędnościowej, uzależniono od pewnych określonych warunków, to komunalna kasa oszczędności musi o tem zapisać do książeczki odpowiednie zastrzeżenie. Wypłaty wierzytelności z takich książeczek można uskuteczniać tylko ściśle według osnowy zastrzeżenia.

Art. 20. Wkłady na książeczki oszczędnościowe w komunalnych kasach oszczędności posiadają charakter funduszów, ulokowanych z bezpieczeństwem prawnem (pupilarnem).

Książecki oszczędnościowe będą przyjmowane przez państwowe względnie komunalne władze, urzędy i zakłady, jako wadja przy wszelkich przetargach, jako kaucje akcyzowe i celne, jako kaucje przy zawieraniu umów oraz jako zabezpieczenie pieniężne z innych tytułów wymagane.

Art. 21. W razie utraty książecki oszczędnościowej unieważnieniei jej i wydanie duplikatu może nastąpić po przeprowadzeniu postępowania, przewidzianego w przepisach o umorzeniu tytułów na okaziciela, obowiązujących w siedzibie kasy;

duplikat książeczki może jednak być wydany już po upływie sześciu miesięcy od daty pierwszego ogłoszenia o jej utracie.

Art. 22. Przedawnienie wierzytelności z tytułu niepodniesionych z komunalnej kasy oszczędności wkładów oszczędnościowych, jako też skapitalizowanych procentów od takich wkładów następuje z upływem lat trzydziestu od dnia dokonania ostatniego wkładu lub ostatniej wypłaty względnie od dnia dopisania po raz ostatni przez komunalną kasę oszczędności procentów na książeczcę oszczędnościowej.

Przedawnione wierzytelności powinna komunalna kasa oszczędności przelewać na fundusz zasobowy.

Art. 23. Komunalna kasa oszczędności może odmówić przyjęcia wkładu oszczędnościowego w przypadkach, określonych w statucie kasy.

Komunalnej kasie oszczędności przysługuje również prawo wypowiadania wierzytelności.

Wierzytelności takie, niepodniesione w przypadkach wskazanych w statucie kasy, mogą być złożone do depozytu sądowego.

Takie złożenie wspomnianych wierzytelności jest równoznaczne z ich wypłaceniem.

### B. Operacje czynne.

Art. 24. Komunalna kasa oszczędności uprawniona jest:

1) nabywać polskie państwowe papiery procentowe, listy zastawne i obligacje banków państwowych, akcje Banku Polskiego, tudzież listy zastawne krajowych towarzystw kredytu długoterminowego, emitowane za zabezpieczeniem prawnem (pupilarnem), obligacje związków komunalnych i komunalnych instytucyj kredytowych, tudzież banków, gwarantowanych przez związki komunalne, oraz udziały (akcje) wspólnych komunalnych instytucyj kredytowych;

2) udzielać pożyczek pod zastaw papierów, oznaczonych w punkcie 1), najwyżej do wysokości ¾ ich wartości kursowej, a nie wyżej ich wartości nominalnej — oraz pod zastaw wystawionych przez siebie książeczek oszczędnościowych;

3) udzielać na hipoteki miejskich i wiejskich nieruchomości terminowych pożyczek, oprocentowanych i prawnie (pupilarnie) zabezpieczonych z zastrzeżeniem dla kasy prawa przedterminowego odbioru, a dla dłużnika przedterminowej spłaty pożyczki za poprzedniem co najmniej półrocznem wypowiedzeniem oraz z tem zastrzeżeniem, że budynki nieruchomości, obciążonej pożyczką komunalnej kasy oszczędności przez cały czas obciążenia będą ubezpieczone od ognia na warunkach, które określi rozporządzenie wykonawcze;

4) nabywać wierzytelności hipoteczne, zabezpieczone w sposób, określony dla pożyczek w punkcie 3);

5) udzielać na cele budowlane — w granicach hipotecznego zapezbieczenia ewikcji — kredytu wekslowego w miarę postępu budowy do wysokości 50% wartości rzeczywistej wykonanych robót;

6) udzielać spółdzielniom, zorganizowanym na zasadach ustawy z dnia 29 października 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 733) oraz późniejszych przepisów, ustawę powyższą zmieniających, kredytu do wysokści sumy udziałów członkowskich oraz własnych funduszów spółdzielni pod warunkiem, iż członkowie spółdzielni przyjmą poza swemi udziałami, jednakże w stosunku do ich wysokości, odpowiedzialność z własnych majątków za kredyt, otwarty spółdzielni przez komunalną kasę oszczędności.

7) udzielać pożyczek za zobowiązaniami pisemnemi (skryptami dłużnemi) lub za wekslami, jeżeli obok wystawcy przyjmą solidarną z nim odpowiedzialność co najmniej dwie osoby, zapewniające terminową spłatę całej pożyczki;

8) dyskontować weksle, zaopatrzone przynajmniej w dwa podpisy, zapewniające terminowe wykupienie weksla;

9) dyskontować, nie wcześniej jednak, jak na sześć miesięcy przed terminem płatności:

a) książeczki oszczędnościowe, wystawione z zastrzeżeniem terminowem przez publiczne kasy oszczędności, które oznaczy rozporządzenie wykonawcze;

b) wypowiedziane i wylosowane papiery procentowe, wymienione w punkcie 1) niniejszego artykułu;

c) kupony od wymienionych w punkcie 1) papierów procentowych;

10) umieszczać — z zastrzeżeniem zwrotu na każde żądanie lub za wypowiedzeniem — wolną gotówkę:

a) na rachunkach żyrowych i czekowych w państwowych i komunalnych instytucjach kredytowych, tudzież w Banku Polskim;

b) w asygnatach kasowych Banku Gospodarstwa Krajowego;

c) jako wkład oszczędnościowy w Pocztowej Kasie Oszczędności, w Banku Gospodarstwa Krajowego, w Państwowym Banku Rolnym i w komunalnych kasach oszczędności;

11) udzielać oprocentowanych pożyczek terminowych za gwarancją Państwa z zastrzeżeniem dla komunalnej kasy oszczędności prawa przedterminowego odbioru pożyczki za poprzedniem co najmniej półrocznem wypowiedzeniem;

12) udzielać oprocentowanych pożyczek terminowych związkowi poręczającemu do wysokości 10% wkładów oszczędnościowych; zakup obligacyj tegoż związku uważać należy za udzielenie mu pożyczki.

Rozporządzenie wykonawcze określi, jaką część ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych komunalna kasa oszczędności obowiązana jest umieszczać w posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) polskich państwowych papierach procentowych lub w papierach przez Państwo gwarantowanych oraz w jaki sposób należy zadość czynić temu obowiązkowi.

Art. 25. Poza operacjami czynnemi, o których mowa w art. 24, może komunalna kasa oszczędności — po uzyskaniu na to pozwolenia władzy nadzorczej:

1) udzielać oprocentowanych pożyczek terminowych:

a) związkowi poręczającemu do wysokości ponad 10%, nie wyżej jednak 20% wkładów oszczędnościowych, przyczem zakup obligacyj związku poręczającego uważać należy za udzielenie mu pożyczki;

b) innym związkom komunalnym i innym związkom prawno-publicznym, o ile na podstawie obowiązujących ustaw związki te są uprawnione do zaciągania takich pożyczek i do pobierania bądź to samoistnych danin, bądź dodatków do podatków państwowych;

c) fundacjom i posiadającym osobowość prawną komunalnym zakładom zastawniczym (lombardom);

2) umieszczać rozporządzalne fundusze za zgodą związku poręczającego w instytucjach kredytowych przez kasę założonych lub przez ten związek poręczonych.

Fundusze komunalnej kasy oszczędności mogą być używane w sposób, przewidziany w artykule niniejszym i w punkcie 12 art. 24, najwyżej do wysokości 30% ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych.

Art. 26. Komunalne kasy oszczędności mogą dla własnego użyku nabywać lub budować realności, ale tylko z kapitału zasobowego na podstawie uchwały rady kasy i za pozwoleniem władzy nadzorczej; mogą również na podstawie uchwały rady kasy nabywać realności celem lokaty funduszu emerytalnego funkcjonarjuszów komunalnej kasy oszczędności; wreszcie są uprawnione nabywać na licytacji nieruchomości obciążone pożyczką kasy, o ile najwyższa zaofiarowana suma nie pokryje całkowicie wierzytelności kasy.

### C. Inne operacje.

Art. 27. Komunalne kasy oszczędności mają prawo:

1) redyskontować posiadane w swych portfelach weksle w państwowych i komunalnych instytucjach finansowych, w Banku Polskim oraz w innych instytucjach finansowych, które wskaże Minister Skarbu;

2) przyjmować za opłatą jako depozyty na przechowanie dokumenty tudzież wartościowe przedmioty i papiery, przyczem kasa nie ponosi odpowiedzialności za realizowanie płatnych kuponów, ani wylosowanych papierów;

3) podejmować się kupna i sprzedaży państwowych tudzież innych notowanych na giełdach pieniężnych w Rzeczypospolitej Polskiej papierów wartościowych oraz zarządzania niemi, lecz jedynie na zlecenie i rachunek osób trzecich, przyczem kupna dokonywa się po złożeniu potrzebnej gotówki, a sprzedaży po dostarczeniu papierów procentowych;

4) załatwiać — na zlecenie i rachunek osób trzecich — inkaso weksli, listów przewozowych i t. p. dokumentów.

Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych może dozwolić komunalnej kasie oszczędności na dokonywanie innych jeszcze czynności bankowych.

## IV. Szczególne uprawnienia komunalnych kas oszczędności.

Art. 28. Komunalne kasy oszczędności są wolne:

1) od państwowych podatków: dochodowego, od darowizn i przemysłowego (zasadniczego i od obrotu);

2) od dodatków komunalnych do powyższych podatków;

3) od opłat stemplowych od podań, wnoszonych tak przez komunalne kasy oszczędności, jak i przez istniejące przy nich zakłady zastawnicze (art. 7).

Przychody z wkładów na książeczki oszczędnościowe komunalnych kas oszczędności są wolne od podatku od kapitałów i rent, o ile wkład nie przewyższa kwoty, określonej przez Ministra Skarbu.

Wpisy w książeczkach oszczędnościowych oraz wszelkiego rodzaju zaświadczenia o złożeniu lub zwrocie wkładów, wydawane przez komunalne kasy oszczędności, są wolne od opłaty stemplowej.

Pisma, stwierdzające otrzymanie pożyczki od komunalnej kasy oszczędności, podlegają opłacie stemplowej w wysokości 0,3% od sumy zobowiązania.

Art. 29. W razie niezapłacenia w terminie pożyczki, zabezpieczonej zastawem papierów wartościowych, komunalna kasa oszczędności ma prawo sprzedać te papiery bez upoważnienia sądowego.

Sprzedaż powinna się odbyć najpóźniej w ciągu miesiąca od dnia płatności pożyczki, zabezpieczonej zastawem, przyczem papiery, notowane na giełdzie, mają być sprzedane po cenie giełdowej, a nienotowane — po przeciętnej miejscowj cenie rynkowej.

Papiery wartościowe, przyjęte przez komunalną kasę oszczędności jako zastaw udzielonych pożyczek, mają być zapisane do oddzielnej księgi sznurowej z wyszczególnieniem ich rodzaju i ilości, a przy premjowych papierach wartościowych także numerów obligacyj, tudzież z podaniem sum wierzytelności zastawem ubiezpieczonych. Na obszarze mocy obowiązującej Kodeksu Napoleona zapis taki uważa się za równorzędny z zarejestrowaniem, przewidzianem w art. 2074 tegoż kodeksu.

## V. Likwidacja komunalnej kasy oszczędności.

Art. 30. Likwidacja komunalnej kasy oszczędności może być dobrowolna lub przymusowa.

Dobrowolna likwidacja następuje na skutek uchwały związku poręczającego, zatwierdzonej przez władzę nadzorczą.

Przymusową likwidację może zarządzić Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu w przypadku, gdy komunalna kasa oszczędności poniesie takie straty, które wyczerpią jej fundusze i wywołają konieczność pokrycia niedoboru przez związek poręczający.

W razie dobrowolnej likwidacji komunalnej kasy oszczędności cały majątek, pozostały po zaspokojeniu wszelkich jej zobowiązań, przechodzi na rzecz związku poręczającego, który powinien go użyć tylko na cele użyteczności publicznej.

Jeżeli płynne fundusze komunalnej kasy oszczędności nie wystarczają na pokrycie zobowiązań z tytułów wkładów oszczędnościwych, to odpowiednich środków na pokrycie tych zobowiązań powinien dostarczyć związek poręczający.

Kapitał zakładowy wraz z narosłemi procentami względnie pozotsała część tego kapitału może być w razie likwidacji przekazany temu, kto kasę weń uposażył, dopiero po pokryciu wszelkich zobowiązań kasy.

Rozporządzenie wykonawcze poda bliższe przepisy o sposobie przeprowadzenia likwidacji.

Plan przeprowadzenia likwidacji poszczególnej kasy zatwierdza Minister Spraw Wewnętrznych, który swoje uprawnienia w tym zakresie może przekazać całkowicie lub częściowo wydziałom wojewódzkim, a do czasu wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego — wojewodom.

## VI. Władze nadzorcze.

Art. 31. Władzą nadzorczą nad komunalnemi kasami oszczędności — w rozumieniu niniejszego rozporządzenia — jest Minister Spraw Wewnętrznych, działający w porozumieniu z Ministrem Skarbu, którzy swoje uprawnienia pod tym względem mogą przekazać całkowicie lub częściowo podległym sobie organom.

Art. 32. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w prowadzeniu kasy, a w szczególności wykroczeń przeciw obowiązującym przepisom lub postanowieniom statutu kasy służy władzy nadzorczej prawo wydawania zarządzeń niezbędnech celem usunięcia nieprawidłowości lub zapobieżenia dalszym wykroczeniom. Zarządzenia te mogą polegać na zawieszeniu w czynnościach lub usunięciu członków rady kasy, zarządu kasy i komisji rewizyjnej i na ustanowieniu w razie potrzeby komisarza na koszt kasy lub związku poręczającego dla zarządu kasą do czasu wyboru nowych organów. Wybór ten powinien nastąpić w ciągu trzech miesięcą od czasu ustanowienia komisarza.

Komisarz w zakresie powierzonych mu czynności wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki rady i zarządu kasy.

## VII. Przepisy końcowe.

Art. 33. Statuty istniejących kas oszczędności, jako też innych instytucyj oszczędnościowych, zorganizowanych względnie poręczonych przez miejskie, powiatowe i wojewódzkie (na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego — krajowe) związki komunalne, powinny być dostosowane do przepisów niniejszego rozporządzenia w ciągu roku od dnia jego ogłoszenia pod rygorem zamknięcia kasy, względnie instytucji, zarządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych, wydanem w porozumieniu z Ministrem Skarbu. Ministrom tym służy prawo odroczenia powyższego terminu na wniosek odnośnego związku.

Art. 34. Przepisy art. 28 niniejszego rozporządzenia, ustanawiające ulgi i zwolnienia od podatków i opłat semplowych, Minister Skarbu władny jest włączyć do odnośnych ustaw o podatkach i opłatach stemplowych przy ogłaszaniu nowych tekstów tych ustaw.

Art. 35. Wykonanie niniejszego rozporządzenia, o ile poszczególne artykuły tegoż nie stanowią inaczej, powierza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 36. Ropozrządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Rzezcypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego.

Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, a o ile chodzi o kasy oszczędności i instytucje oszczędnoścowe, o których mowa w art. 33, z chwilą upływu terminów w tymże artykule oznaczonych, tracą moc wszystkie dotychczas obowiązujące przepisy o kasach oszczędności i instytucjach oszczędnościowych, zorganizowanych lub poręczonych przez miejskie, powiatowe i wojewódzkie związki komunalne.

Prezydent Rzeczypospolitej:
(—) *I. Mościcki.*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:
(—) *J. Piłsudski.*

Minister:
(—) *K. Bartel.*

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski.*

Minister Spraw Zagranicznych:
(—) *August Zaleski.*

Minister Skarbu:
(—) *G. Czechowicz.*

Minister Sprawiedliwości:
(—) *A. Meysztowicz.*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
(—) Dr. *Dobrucki.*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
(—) *K. Niezabytowski.*

Minister Przemysłu i Handlu:
(—) *E. Kwiatkowski.*

Minister Komunikacji:
(—) *Romocki.*

Minister Robót Publicznych:
(—) *Moraczewski.*

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
(—) Dr. *Jurkiewicz.*

Minister Reform Rolnych:
(—) *Witold Staniewicz.*

Minister Poczt i Telegrafów:
(—) *Bogusław Miedziński.*

(Dz. U. R. P. z dnia 25 kwietnia 1927 r. Nr. 38, poz. 339).

Drukarnia Państwowa, Miodowa Nr. 22, Nr. 36491. 25.IV. 1927. 6000.